

۱۲۴۹۷

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

بررسی میزان تولیدات علمی رشته دندانپزشکی در مجلات ایرانی در فاصله

سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸

درجه تحصیلی

کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

تیمبر بارک

استاد راهنما:

۱۳۸۸ / ۲ / ۱۵

سرکار خانم دکتر رقیه اسکروچی

استاد مشاور آمار:

جناب آقای دکتر حمید حقانی

پژوهشگر:

حمیده احتشام

۱۳۸۷

۱۱۲۶۶۷

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی

((هدف ما رضایت خالق و تکریم مخلوق است.))

شماره _____
تاریخ _____
پوست _____

تصویب نامه پایان نامه کارشناسی ارشد

بدینوسیله اعلام می نماید خانم حمیده احتشام دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی پایان نامه خود را تحت عنوان بررسی میزان تولیدات علمی رشته دندان پزشکی در مجلات ایرانی در فاصله سال های ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ در تاریخ ۸۷/۱۰/۲۸ به عنوان آخرین شرط دریافت درجه کارشناسی ارشد به هیئت علمی این دانشکده ارائه نموده و مورد قبول واقع شد .

دکتر شهرام توفیقی
رئیس دانشکده

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر رقیه اسکروچی
استاد مشاور: ---

استاد مشاور آمار: جناب آقای حمید حقانی

استاد داور: جناب آقای محمد رضا علی بیگ

۱۳۸۸ / ۲ / ۱۵

تقدیرم به روح راست قامت پدرم
که قلب پاک و شکسته اش،
هنوز و همیشه و تا ابد بزرگترین تکیه گاه زندگی منست

به نازنین مادرم
که بارقه نگاه پرمهرش، عاشقانه، به شبهای دلتگی من روشنایی می بخشد

به محمود عزیز
و عیده مهربان
و سعیده دوست داشتی
که همواره آرزومند آرزوهای سبزشان هستم

و پیشکش عشق، زیباترین حس هستی که هرگز نمی میرد...

با قدردانی فراوان از زحمات سرکار خانم دکتر اسکروچی و جناب آقای
دکتر حقانی که در این پژوهش از مفضلشان بهره بردم

و با سپاس و امتنان ویژه از جناب آقای استاد علی بیک که صبورانه و
بی دریغ مرا راهنمایی فرمودند

با تشکر از همکاران عزیزم در کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی ایران
و کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

و نیز همه دوستان خوبم به پاس تمام لحظه های فوش با هم بودنمان

چکیده:

مقدمه: در ارزیابی های علم سنجی، اصلی ترین معیار برای تعیین جایگاه علمی و رتبه بندی کشورها، میزان مشارکت در تولید علم، نوآوری فناوری و به طور کلی مشارکت در روند توسعه علم جهانی عنوان شده است. در این پژوهش با بهره گیری از روش های علم سنجی، به مطالعه رشد و توسعه میزان تولید علم رشته دندانپزشکی در ایران طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ پرداخته شده است. **روش بررسی:** کلیه مقالات فارسی و انگلیسی رشته دندانپزشکی منتشر شده در مجلات علمی پژوهشی ایرانی در فاصله زمانی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸، جامعه این پژوهش را تشکیل می دهند؛ به منظور گردآوری این جامعه، تمام دوره های منتشر شده در بازه زمانی پژوهش مربوط به شش مجله تخصصی فارسی دندانپزشکی شامل مجله دانشکده دندانپزشکی اصفهان، مجله دندانپزشکی جامعه اسلامی دندانپزشکان، مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد و نیز یک مجله تخصصی انگلیسی دندانپزشکی با عنوان **Journal of Dentistry of Tehran University of Medical Sciences** مورد بررسی قرار گرفت.

همچنین جهت بازیابی مقالات تخصصی دندانپزشکی که در مجلات مربوط به سایر حوزه های علوم پزشکی منتشر شده اند، پایگاههای **IRANMEDEX, IRANDOC, MAGIRAN, SID** جستجو شد. در این پژوهش داده های مورد بررسی بر اساس دو چک لیست به روش مشاهده گردآوری شده است. چک لیست اول جهت استخراج اطلاعات از مقالات گردآوری شده، مورد استفاده قرار گرفت. چک لیست دوم که در تعیین ژورنالهای دندانپزشکی لاتین که بیشترین تعداد استناد را به خود اختصاص داده اند، استفاده شد؛ لیست کامل مجلات تخصصی دندانپزشکی است که از نمایه بین المللی نشریات ال ریخ استخراج شده است.

سپس با استفاده از سرعنوانهای موضوعی پزشکی **MESH** و نظام رده بندی **NLM** حوزه تخصصی کلیه مقالات مشخص شد.

یافته ها: حاصل این بررسی، گردآوری ۲۷۲۶ عنوان مقاله تخصصی دندانپزشکی بود که ۹۶/۱۸ درصد آن فارسی و ۳/۸۱ درصد آن به زبان انگلیسی نگاشته شده است. همچنین از بین ۲۶۲۲ عنوان مقاله فارسی، ۸۷/۴۱ درصد آن در مجلات تخصصی دندانپزشکی و تنها ۱۲/۵۸ درصد، در مجلات سایر حوزه های پزشکی منتشر شده است. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، با مشارکت در تولید ۹۳۹ عنوان مقاله فارسی و ۱۲ عنوان مقاله انگلیسی، به طور کلی در تولید ۹۵۲ عنوان مقاله علمی، مشارکت داشته که از این لحاظ در صدر دانشگاههای علوم پزشکی کشور است. بهنام اسلامی، با انتشار ۳۸ مقاله از کل مقالات حوزه تخصصی پاتولوژی دهان و فک و صورت، ۴۵/۲۳ درصد مقالات این حوزه تخصصی را به انتشار رسانده و نه تنها در این حوزه که در کل رشته

دندانپزشکی ایران، حائز مقام اول شده است. حوزه تخصصی پروتزهای دندانی با ۳۵۸ مقاله بیشترین تعداد مقالات دندانپزشکی را منتشر کرده است و حوزه تخصصی پاتولوژی دهان و فک و صورت، با ۸۴ عنوان مقاله، ۳/۰۸ درصد از کل مقالات دندانپزشکی را به خود اختصاص داده که کمترین میزان در بین تخصصهای مختلف دندانپزشکی است.

۸۰/۵۹ درصد تولیدات علمی دندانپزشکی در ایران به صورت کار تیمی صورت گرفته و تنها ۱۹/۴۰ درصد آن، تک نویسنده ای بوده است. مجله **Journal of Prosthetic Dentistry** با ۲۰۸۷ استناد، پر استنادترین مجله انگلیسی تخصصی دندانپزشکی در مقالات دندانپزشکان ایرانی است.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان دهنده سیر تکاملی و رشد چشمگیر تعداد مقالات دندانپزشکی منتشر شده در مجلات ایرانی است که می تواند بازتاب فعالیت قابل توجه محققان دندانپزشکی کشور باشد.

کلیدواژه ها: مجلات ایرانی، تولید علم، مجلات تخصصی دندانپزشکی

فهرست مندرجات

فصل اول: مقدمه ۱

مقدمه ۲

بیان مساله ۳

اهمیت پژوهش ۵

اهداف پژوهش ۶

هدف کلی ۶

اهداف ویژه ۶

سئوالات پژوهش ۷

تعاریف نظری و عملی ۷

محدودیت های پژوهش ۱۰

فصل دوم: پیشینه پژوهش ۱۱

مقدمه ۱۲

مزایای علم سنجی ۱۳

متغیرهای اساسی علم سنجی ۱۴

تولید علم در جهان ۱۶

آمریکا بزرگترین تولید کننده علم ۱۹

وضعیت تولید علم در جهان اسلام ۲۱

وضعیت تولید علم در کشورهای خاورمیانه ۲۳

تولید علم در ایران ۲۴

ارتقای تولید علم ایران ۲۵

تولیدات علمی پزشکی در ایران ۲۶

رتبه جهانی ایران در ۸ رشته پزشکی ۲۹

تولیدات علمی دندانپزشکی در ایران ۳۰

مطالعات انجام شده در داخل کشور ۳۲

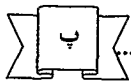
مطالعات انجام شده در خارج از کشور ۳۸

فصل سوم: روش پژوهش ۴۱

مقدمه ۴۲

جامعه پژوهش ۴۲

نمونه پژوهش ۴۳

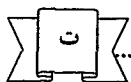
۴۳ روش پژوهش

۴۴ ابزار گردآوری داده ها

۴۴ روش گردآوری داده ها

۴۶ مکان و زمان انجام مطالعه

۴۷ روش تحلیل داده ها

فصل چهارم: یافته های پژوهش ۴۸

مقدمه ۴۹

یافته های مربوط به مقالات ۵۰

یافته های مربوط به استنادات ۸۰

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری ۹۳

مقدمه ۹۴

بحث ۹۵

نتیجه گیری ۱۰۳

پیشنهاداتی برگرفته از یافته های پژوهش ۱۰۶

پیشنهاداتی برای پژوهش های آینده ۱۰۸

منابع و مأخذ ۱۰۹

پیوست ۱۱۸

فهرست جداول و نمودارها

جدول شماره ۱. توزیع مجلات و مقالات دندانپزشکی منتشره در ایران -

۵۰ ----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

جدول شماره ۲. توزیع مقالات فارسی دندانپزشکی بر حسب مجلات فارسی

۵۲ ----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ .

جدول شماره ۳. توزیع مقالات فارسی بر حسب مجلات تخصصی دندانپزشکی

۵۳ ----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ .

جدول شماره ۴. توزیع مقالات دندانپزشکی بر حسب سال انتشار -

۵۵ ----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

جدول شماره ۵. میزان مشارکت نویسندگان در تولید مقالات علمی دندانپزشکی بر حسب

۵۷ ----- وابستگی دانشگاهی نویسندگان - طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

جدول شماره ۶: رابطه بین سال تاسیس دانشکده دندانپزشکی

۵۹ ----- و میزان تولیدات علمی

جدول شماره ۷. توزیع مقالات فارسی دندانپزشکی بر حسب نویسندگان آنها -

طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۶۰

جدول شماره ۸. توزیع مقالات انگلیسی دندانپزشکی بر حسب نویسندگان آنها -

طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۶۲

جدول شماره ۹. نویسندگانی که در حوزه تخصصی ارتودانتیکس طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۳

جدول شماره ۱۰. نویسندگانی که در حوزه تخصصی اندودانتیکس طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

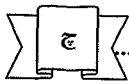
بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۴

جدول شماره ۱۱. نویسندگانی که در حوزه تخصصی بیماری های دهان و تشخیص طی سالهای

۱۳۸۵-۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۵

جدول شماره ۱۲. نویسندگانی که در حوزه تخصصی پاتولوژی دهان و فک و صورت طی سالهای

۱۳۸۵-۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۶

جدول شماره ۱۳. نویسندگانی که در حوزه تخصصی پروتزهای دندانی طی سالهای ۱۳۸۵-

۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۷

جدول شماره ۱۴. نویسندگانی که در حوزه تخصصی پرپودانتیکس طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۸

جدول شماره ۱۵. نویسندگانی که در حوزه تخصصی جراحی دهان و فک و صورت طی سالهای

۱۳۸۵-۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۶۹

جدول شماره ۱۶. نویسندگانی که در حوزه تخصصی دندانپزشکی ترمیمی طی سالهای ۱۳۸۵-

۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۷۰

جدول شماره ۱۷. نویسندگانی که در حوزه تخصصی رادیولوژی دهان و فک و صورت طی

سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۷۱

جدول شماره ۱۸. نویسندگانی که در حوزه تخصصی دندانپزشکی کودکان طی سالهای ۱۳۸۵-

۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده اند. ----- ۷۲

جدول شماره ۱۹. دندانپزشکان عمومی که طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ بیشترین تعداد مقاله را

منتشر کرده اند. ----- ۷۳

جدول شماره ۲۰. متخصصان سایر حوزه های علوم پزشکی که طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

بیشترین مشارکت را در تولید مقالات دندانپزشکی داشته اند. ----- ۷۴

جدول شماره ۲۱. توزیع مقالات دندانپزشکی در حوزه های تخصصی مختلف -

طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۷۵

جدول شماره ۲۲. ارتباط بین تعداد متخصصان در هر حوزه تخصصی دندانپزشکی و میزان تولید

مقالات علمی آن حوزه طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۷۸

جدول شماره ۲۳. میزان مشارکت فردی و گروهی دندانپزشکان ایرانی در تولید مقالات علمی

دندانپزشکی - طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۷۹

جدول شماره ۲۴. توزیع مجلات لاتین مورد استناد در مقالات دندانپزشکی منتشر شده طی

سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ بر حسب میزان استناد به آنها ----- ۸۰

جدول شماره ۲۵. مجلات لاتین پرستنداد در رشته دندانپزشکی - بر اساس استنادات مقالات

منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ ----- ۸۲

جدول شماره ۲۶. ارتباط بین اولین سال انتشار مجله و تعداد استناد به آن -

طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ ----- ۸۳

جدول شماره ۲۷. مجلات پرستنداد در حوزه تخصصی ارتودانتیکس - بر اساس استنادات مقالات

منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ ----- ۸۴

جدول شماره ۲۸. مجلات پرستنداد در حوزه تخصصی اندودانتیکس - بر اساس استنادات مقالات

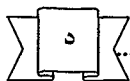
منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ ----- ۸۵

جدول شماره ۲۹. مجلات پرستنداد در حوزه تخصصی بیماریهای دهان و تشخیص - بر اساس

استنادات مقالات منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ ----- ۸۶

جدول شماره ۳۰. مجلات پرستنداد در حوزه تخصصی پاتولوژی دهان و فک و صورت - بر اساس

استنادات مقالات منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵ - ۱۳۵۸ ----- ۸۷

جدول شماره ۳۱. مجلات پراستناد در حوزه تخصصی پروتزه‌های دندانی - بر اساس استنادات

مقالات منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۸۸

جدول شماره ۳۲. مجلات پراستناد در حوزه تخصصی پرپودانتیکس - بر اساس استنادات مقالات

منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۸۹

جدول شماره ۳۳. مجلات پراستناد در حوزه تخصصی جراحی دهان و فک و صورت - بر اساس

استنادات مقالات منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۹۰

جدول شماره ۳۴. مجلات پراستناد در حوزه تخصصی دندانپزشکی ترمیمی - بر اساس استنادات

مقالات منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۹۱

جدول شماره ۳۵. مجلات پراستناد در حوزه تخصصی رادیولوژی دهان و فک و صورت - بر

اساس استنادات مقالات منتشر شده طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸ ----- ۹۲

نمودار شماره ۱. توزیع مقالات دندانپزشکی منتشره در ایران -

۵۱----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

نمودار شماره ۲. توزیع مقالات دندانپزشکی بر حسب سال انتشار -

۵۶----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

نمودار شماره ۳. میزان مشارکت نویسندگان در تولید مقالات علمی دندانپزشکی بر حسب

۵۸----- وابستگی دانشگاهی نویسندگان - طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

نمودار شماره ۴. توزیع مقالات دندانپزشکی در حوزه های تخصصی مختلف -

۷۷----- طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۵۸

فهرست ضمایم

لیست کامل مجلات تخصصی دندانپزشکی و شماره های ویژه مجلات سایر حوزه های پزشکی

۱۱۹ که به انتشار مقالات دندانپزشکی اختصاص یافته اند.

۱۳۶ لیست کامل مجلات انگلیسی تخصصی دندانپزشکی.

پک لیست شماره ۱. جهت استخراج اطلاعات مورد نظر

از مقالات گردآوری شده. ۱۳۷.....

پک لیست شماره ۲. لیست کامل مجلات تخصصی دندانپزشکی است که از نمایه بین المللی

نشریات الریخ استخراج شده است. ۱۳۸.....

لیست کامل کلیدواژه های موضوعی که در سرعنوان های موضوعی پزشکی به رشته

دندانپزشکی اختصاص یافته است. ۱۵۶.....

فصل اول مقدمه
